

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної та соціальної психології

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.010106 – Соціальна педагогіка
(денна форма навчання)

УДК [179.422.(073.8)]
ББК 88.5я73-9

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №6 від 17 лютого 2016 року)*

Рецензенти:

Іванашко О. Є. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Кульчицька А. В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Мудрик А. Б.

Соціальна психологія та патопсихологія : робоча програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалавра напряму 6.010106 – Соціальна педагогіка (денна форма навчання) / Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 24 с.

М 89 Навчально-методичні матеріали до курсу побудовані з урахуванням того, що частина матеріалу з курсу вивчається студентами самостійно. За умов, що на лекції відведена незначна кількість годин, то цей вид навчальної діяльності передбачає ознайомлення студентів лише із основними категоріями і поняттями, методами та психологічними теоріями предмета.

Виходячи з цього, в навчально-методичному виданні пропонується виклад тем курсу, основні тези теми, основні положення до теми, завдання для самостійної роботи студентів. Завдання сформульовані таким чином, щоб можна було засвоїти основні категорії соціальної психології та патопсихології, історичні передумови і перспективи розвитку науки, її напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, її міждисциплінарні зв'язки з іншими науками та оволодіти практичними навичками проведення емпіричних досліджень з використанням основних методів цієї дисципліни.

Для цілісного уявлення про навчальний курс у навчально-методичному виданні представлені тематичні огляди лекційного курсу, теоретичні матеріали, питання для практичних та лабораторних занять, перелік літературних джерел, рекомендованих для опрацювання.

Рекомендовано студентам денної форми навчання підготовки бакалавра напряму 6.010106 – Соціальна педагогіка.

УДК [179.422.(073.8)]
ББК 88.5я73-9
М-89

© Мудрик А.Б., 2016.
© Східноєвропейський національний
Університет імені Лесі Українки, 2016

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	4
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.....	7
Структура навчальної дисципліни.....	12
Теми практичних / лабораторних занять.....	13
Консультації.....	16
Самостійна робота.....	16
Індивідуальні завдання.....	19
Методи навчання.....	19
Методи та засоби діагностики успішності навчання.....	19
Розподіл балів, які отримують студенти.....	19
Методичне забезпечення.....	21
Список джерел.....	21

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія та патопсихологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.010106 – Соціальна педагогіка.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні психологічні основи соціальної психології та патопсихології.

Міждисциплінарні зв'язки: «Соціальна психологія та патопсихологія» як науковий підхід склалася на стику таких наук як соціальна та загальна психологія, медична психологія, психологія здоров'я.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Соціальна психологія як галузь наукового знання.
2. Соціальна психологія особистості.
3. Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей.
4. Соціальна психологія спільностей і груп
5. Основи патопсихології.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	0101 Педагогічна освіта	нормативна
	6.010106 – Соціальна педагогіка	
Модулів – 3	соціальна педагогіка	Рік підготовки – 1
Змістових модулів – 5		Семестр – 2
ІНДЗ: є		Лекції – 26год.
Загальна кількість годин – 120		Практичні (семінари) – 26 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних – 3 самостійної роботи – 3,5 консультації – 0,5	бакалавр	Самостійна робота – 60 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна психологія та патопсихологія» є оволодіння психологічними знаннями для успішного вивчення подальших теоретичних, практичних та прикладних навчальних курсів соціально-психологічного циклу. В процесі вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти основні категорії соціальної психології та патопсихології, історичні передумови і перспективи розвитку соціальної психології та патопсихології, їх напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, міждисциплінарні зв'язки з іншими науками. Курс надає студентам можливість отримати комплекс теоретичних знань у галузі соціальної психології та патопсихології й оволодіти практичними навичками проведення соціально-психологічних досліджень з використанням основних методів цієї дисципліни.

Завданнями курсу «Соціальна психологія та патопсихологія» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- предмету, об'єкту, завдань, напрямів, галузей й методів соціальної психології та патопсихології;
- історії становлення та перспективи розвитку соціальної психології та патопсихології;
- методологічних проблем соціально-психологічних досліджень;
- психології малих і великих соціальних груп;
- соціально-психологічних характеристик особистості та соціальних впливів (соціалізація, спілкування, соціальна установка, соціальний конфлікт, соціальний стереотип, соціальні ролі, гендер, гендерний стереотип).
- фундаментальних теоретичних засад патопсихології;
- уявлення про місце патопсихології в контексті інших психологічних дисциплін, зв'язку з іншими суміжними дисциплінами (віковою психологією, клінічною психологією, педагогікою, фізіологією);
- основні методи патопсихологічного дослідження;
- практичних навичок та вміння при застосуванні патопсихологічних

діагностичних методик, навчитись інтерпретувати одержані дані відповідно до завдання, скласти висновок на основі одержаних результатів.

Вимоги до знань й умінь студентів.

Після вивчення курсу «Соціальна психологія та патопсихологія» студенти повинні

знати:

- предмет, завдання, методи науки;
- основний категоріально-понятійний апарат дисципліни;
- етапи становлення соціальної психології та патопсихології як науки;
- соціально-психологічні характеристики особистості та соціальних впливів (соціалізація, спілкування, соціальна установка, соціальний конфлікт, соціальний стереотип, соціальні ролі, гендер, гендерний стереотип);
- фундаментальні теоретичні основи патопсихології;
- основні методи патопсихологічного дослідження;
- загально-психологічні фундаментальні проблеми, вирішувані патопсихологією;

вміти :

- вільно володіти категоріально-понятійним апаратом дисципліни;
- використовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення й аналізу соціально-психологічних явищ;
- формулювати завдання патопсихологічного дослідження випробуваного;
- скласти програму патопсихологічного дослідження, наводити її обґрунтування;
- володіти основними методиками діагностики порушень пізнавальної сфери і особистості;
- встановлювати взаємозв'язки між виявленими в ході психодіагностики феноменами і інтерпретувати одержані дані;

- складати патопсихологічний висновок за даними патопсихологічного дослідження.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВОГО ЗНАННЯ

Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна, її предмет, об'єкт, завдання та методи. Сучасні напрямки розвитку зарубіжної та вітчизняної соціальної психології

Соціальна психологія як наука.

Поняття соціальної психології.

Об'єкт і предмет соціальної психології. Дискусії з приводу предмета соціальної психології.

Виникнення та становлення соціальної психології. Етапи розвитку соціальної психології як науки.

Соціальна психологія як наука, що вивчає соціальну психіку, або масовидність явища психіки.

Зв'язок соціальної психології з іншими науками. Галузі соціальної психології. Місце соціальної психології у системі наукового знання.

Методи соціальної психології.

Психологічні школи і їх теорії в рамках соціальної психології:

Функціоналізм (Ч. Дарвін, Г. Спенсер, Д. Дьюї, Д. Енджелл, Г. Керр та ін.).

Біхевіоризм (І. Павлов, В. Бехтерев, Д. Уотсон, Б. Скіннер та ін.).

Психоаналітичний напрям (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер та ін.).

Гуманістична психологія (Г. Оллпорт, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.).

Когнітивізм (Ж. Піаже, Дж. Брунер, Р. Аткинсон та ін.).

Змістовий модуль 2

«СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ»

Тема 2. «Соціально-психологічна характеристика особистості. Соціальний розвиток особистості. Стереотипи розуміння соціального розвитку особистості»

Поняття особистості у психології. Структура особистості.

Соціально-психологічні особливості особистості.

Рушійні сили психічного розвитку особистості. Фактори психічного розвитку.

Фактори формування особистості. Роль макросередовища та мікросередовище у формуванні особистості.

Поняття соціального розвитку людини. Вищі психічні функції, їх ознаки. Стереотипи розуміння соціального розвитку людини.

Тема 3. Соціалізація особистості: етапи і механізми

Поняття соціалізації у психології.

Стадії соціалізації особистості.

Механізми соціалізації особистості. Засоби соціалізації.

Дослідження окремих моделей соціалізації особистості: політична економічна, статево-рольова соціалізація особистості.

Тема 4. Поняття соціальної ролі у психології. Особливості впливу соціальних ролей на розвиток особистості

Поняття соціальної ролі.

Психологічні характеристики соціальних ролей.

Рольові конфлікти.

Види соціальних ролей.

Тема 5. Гендер як соціальна стать особистості

Поняття гендеру у сучасній науці.

Гендерна соціалізація особистості.
Гендерні стереотипи.
Гендерні ролі. Гендерно-рольові конфлікти
Маскулінність/фемінність як статевотипізована поведінка.

Змістовий модуль 3

«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СПІЛКУВАННЯ

І ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДЕЙ»

Тема 6. Спілкування як соціально-психологічне явище

Поняття спілкування в соціальній психології.
Структура спілкування.
Види спілкування. Рівні спілкування. Функції спілкування.
Засоби спілкування. Класифікації невербальних засобів спілкування.
Проксемічні характеристики спілкування.
Просторова організація спілкування.
«Психологічне підтвердження». Афіліація як потреба у спілкування.

Тема 7. Комунікативна сторона спілкування

Поняття комунікації у психології.
Міжособистісна комунікація.

Тема 8. Інтерактивна сторона спілкування

Поняття інтеракції у психології.
Взаємодія як контакт між людьми. Взаємодія як організація діяльності.
Дослідження взаємодії в концепції «символічного інтеракціонізму».
Транзактний аналіз Е. Берна.
Форми поведінки у міжособистісній взаємодії. Типи взаємодії.

Тема 9. Перцептивна сторона спілкування

Поняття соціальної перцепції у психології.

Ефекти соціальної перцепції. Формування першого враження про людину.

Ефекти міжособистісного сприйняття: стереотипізація, ідентифікація, рефлексія, емпатія, аттракція.

Каузальна атрибуція. Фундаментальна помилка каузальної атрибуції.

Змістовний модуль IV

«СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ СПІЛЬНОСТЕЙ І ГРУП»

Тема 10. Визначення та характеристика соціальних груп.

Проблематика малої групи в соціальній психології. Великі соціальні групи

Поняття малої групи у соціальній психології. Класифікація малих груп.

Основні напрямки дослідження малих груп.

Поняття лідерства і керівництва. Теорії лідерства. Стили лідерства.

Поняття референтної групи у соціальній психології. Функції референтної групи.

Великі соціальні групи Психологія нації.

Натовп, як стихійно організована група.

Змістовний модуль V

ОСНОВИ ПАТОПСИХОЛОГІЇ

Тема 11. Патопсихологія, її предмет, теоретичні основи і актуальні проблеми. Методи патопсихології

Місце патопсихології в системі сучасних наук про людину. Виникнення патопсихології як галузі знання, суміжної відносно психології і психіатрії.

Патопсихологія і психіатрія як дві галузі знання, що мають спільний об'єкт, але різний предмет вивчення.

Наукові, практичні і методологічні передумови виділення патопсихології як самостійної гілки клінічної психології.

Патопсихологія і медична психологія. Поняття «патопсихологія» і «психопатологія», їх відмінності.

Вплив різних загальнопсихологічних теорій на становлення патопсихології (асоціативна психологія, біхевіоризм, гештальтпсихологія, психоаналіз, гуманістична, когнітивна психологія тощо).

Вплив психіатричних концепцій на становлення патопсихології (В.М. Бехтерев, С.С. Корсаков, Е. Крепелін, Е. Блейлер та ін.).

Внесок Б.В. Зейгарник до патопсихології: розробка теоретичних основ, методології дослідження, психологічної феноменології психічних порушень.

Тема 12. Проблема психічної норми та патології.

Проблема норми в патопсихології, основа нормального розвитку. Розвиток уявлень про норму в історичному аспекті.

Сучасні уявлення про норму людського організму.

Критерії «відхилень» від «норми».

Загальноприйняті показники, що свідчать про норму функціонування організму і психіки людини.

Співвідношення понять норми і здоров'я у сфері психічної і психофізіологічної діяльності людини.

Проблема станів між нормою і патологією (акцентуація, девіації та ін.).

Підходи до оцінки поведінкової норми, патології і девіацій: соціальний, психологічний, психіатричний, етнокультуральний, віковий, гендерний, професійний, феноменологічний. Переваги і вади статистичного підходу до оцінки норми.

Характеристика норми з погляду функціональних систем. Психічна адаптація і дезадаптація.

Тема 13. Основні види порушень психіки та особистості

Порушення відчуття, сприйняття, уваги.

Порушення пам'яті, мислення, мовлення.

Порушення особистості.

Порушення свідомості та самосвідомості.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Консультації	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. «Соціальна психологія як галузь наукового знання»					
Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна, її предмет, об'єкт, завдання та методи. Сучасні напрями розвитку зарубіжної та вітчизняної соціальної психології	9	2	2	1	4
Разом за змістовим модулем 1	9	2	2	1	4
Змістовий модуль 2. «Соціальна психологія особистості»					
Тема 2. Соціально-психологічна характеристика особистості. Соціальний розвиток особистості. Стереотипи розуміння соціального розвитку особистості	8	2	2		4
Тема 3. Соціалізація особистості: етапи і механізми	9	2	2	1	4
Тема 4. Поняття соціальної ролі у психології. Особливості впливу соціальних ролей на розвиток особистості	8	2	2		4
Тема 5. Гендер як соціальна стать особистості	9	2	2	1	4
Разом за змістовим модулем 2	34	8	8	2	16
Змістовий модуль 3. «Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей»					
Тема 6. Спілкування як соціально-психологічне явище	7	2	2	1	2
Тема 7. Комунікативна сторона спілкування	6	2	2		2
Тема 8. Інтерактивна сторона спілкування	6	2	2		2
Тема 9. Перцептивна сторона спілкування	6	2	2		2

Разом за змістовим модулем 4	25	8	8	1	8
Змістовий модуль 4. «Соціальна психологія спільностей і груп»					
Тема 10. Визначення та характеристика соціальних груп. Проблематика малої групи в соціальній психології. Великі соціальні групи	7	2	2	1	2
Разом за змістовим модулем 4	7	2	2	1	2
Змістовний модуль 5. «Основи патопсихології»					
Тема 11. Патопсихологія, її предмет, теоретичні основи і актуальні проблеми.	15	2	2	1	10
Тема 12. Проблема психічної норми та патології.	15	2	2	1	10
Тема 13. Основні види порушень психіки та особистості	15	2	2	1	10
Разом за змістовим модулем 5	45	6	6	3	30
Усього годин	120	26	16	8	60

Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна, її предмет, об'єкт, завдання та методи. Сучасні напрямки розвитку зарубіжної та вітчизняної соціальної психології</p> <p>1. Перші історичні форми соціально-психологічного знання.</p> <p>2. Перші соціально-психологічні теорії. Психологія народів. Психологія мас Г. Ле Бона. Теорія інстинктів соціальної поведінки В. Мак Дугала.</p> <p>3. Психологічні школи і їх теорії в рамках соціальної психології:</p> <p>Функціоналізм в соціальній психології (Ч. Дарвін, Г. Спенсер, Д. Дьюї, Д. Енджелл, Г. Керр та ін.).</p> <p>Біхевіоризм в соціальній психології (І. Павлов, В. Бехтерев, Д. Уотсон, Б. Скіннер та ін.).</p> <p>Психоаналітичний напрям в соціальній психології (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер та ін.).</p> <p>Гуманістичний напрямок в соціальній психології (Г. Оллпорт, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.).</p> <p>Когнітивний напрямок в соціальній психології (Ж. Піаже, Дж. Брунер, Р. Аткинсон та ін.).</p>	2
2	Тема 2. Соціально-психологічна характеристика	2

	<p>особистості. Соціальний розвиток особистості. Стереотипи розуміння соціального розвитку особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття особистості у психології. 2. Структура особистості. 3. Соціально-психологічні особливості особистості. 4. Рушійні сили психічного розвитку особистості. <p>Фактори психічного розвитку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Поняття соціального розвитку людини. 6. Стереотипи розуміння соціального розвитку людини. 	
3	<p>Тема 3. Соціалізація особистості: етапи і механізми</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціалізації сучасної людини. 2. Дослідження окремих моделей соціалізації особистості: політична, економічна, статево-рольова соціалізація особистості. 	2
4	<p>Тема 4. Поняття соціальної ролі у психології. Особливості впливу соціальних ролей на розвиток особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціальної ролі. 2. Психологічні характеристики соціальних ролей. 3. Рольові конфлікти. 4. Види соціальних ролей. 	2
5	<p>Тема 5. Гендер як соціальна стать особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття гендерної ідентичності. Набуття гендерної ідентичності. 2. Особливості гендерної соціалізації у зрілому віці. 3. Невротичний розвиток чоловіків і жінок під впливом гендерних стереотипів. 4. Гендерно-рольові дисгармонії. Статеві девіації. 	2
6	<p>Тема 6. Спілкування як соціально-психологічне явище</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про ділове спілкування. 2. Види ділового спілкування. 3. Форми ділового спілкування. 	2
7	<p>Тема 7. Комунікативна сторона спілкування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття комунікації у психології. 2. Міжособистісна комунікація. 3. Критерії та чинники ефективної комунікації. 	2
8	<p>Тема 8. Інтерактивна сторона спілкування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інтеракції у психології. 2. Взаємодія як контакт між людьми. Взаємодія як організація діяльності. 3. Дослідження взаємодії в концепції «символічного інтеракціонізму». 4. Транзактний аналіз Е. Берна. 5. Форми поведінки у міжособистісній взаємодії. Типи 	2

	взаємодії.	
9	<p>Тема 9. Перцептивна сторона спілкування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціальної перцепції у психології. 2. Ефекти соціальної перцепції. Формування першого враження про людину. 3. Ефекти міжособистісного сприйняття: стереотипізація, ідентифікація, рефлексія, емпатія, аттракція. 4. Каузальна атрибуція. Фундаментальна помилка каузальної атрибуції. 	2
10	<p>Тема 10. Визначення та характеристика соціальних груп. Проблематика малої групи в соціальній психології. Великі соціальні групи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія нації. 2. Психологія класу. 3. Психологія натовпу. 4. Психологічні аспекти міжгрупової взаємодії. 	2
11	<p>Тема 11. Патопсихологія, її предмет, теоретичні основи і актуальні проблеми. Методи патопсихології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце патопсихології в системі сучасних наук про людину. 2. Виникнення патопсихології як галузі знання, суміжної відносно психології і психіатрії. 3. Наукові, практичні і методологічні передумови виділення патопсихології як самостійної гілки клінічної психології. 4. Патопсихологія і медична психологія. Поняття «патопсихологія» і «психопатологія», їх відмінності. 5. Загальна характеристика методів патопсихології. 	2
12	<p>Тема 12. Проблема психічної норми та патології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема норми в патопсихології. 2. Сучасні уявлення про норму людського організму. 3. Критерії «відхилень» від «норми». 4. Співвідношення понять норми і здоров'я у сфері психічної і психофізіологічної діяльності людини. 5. Проблема станів між нормою і патологією. 6. Характеристика норми з погляду функціональних систем. 7. Психічна адаптація і дезадаптація. 	2
13	<p>Тема 13. Основні види порушень психіки та особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порушення відчуття, сприйняття, уваги. 2. Порушення пам'яті, мислення, мовлення. 3. Порушення особистості. 4. Порушення свідомості та самосвідомості. 	2
	Разом	26

Консультації

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна, її предмет, об'єкт, завдання та методи. Сучасні напрямки розвитку зарубіжної та вітчизняної соціальної психології	1
2	Тема 3. Соціалізація особистості: етапи і механізми	1
3	Тема 5. Гендер як соціальна стать особистості	1
4	Тема 6. Спілкування як соціально-психологічне явище	1
5	Тема 10. Визначення та характеристика соціальних груп. Проблематика малої групи в соціальній психології. Великі соціальні групи	1
6	Тема 11. Патопсихологія, її предмет, теоретичні основи і актуальні проблеми. Методи патопсихології	1
7	Тема 12. Проблема психічної норми та патології	1
8	Тема 13. Основні види порушень психіки та особистості	1
9	Разом	8

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Соціальна психологія як наукова дисципліна, її предмет, об'єкт, завдання та методи. Сучасні напрямки розвитку зарубіжної та вітчизняної соціальної психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна психологія як самостійна галузь наукового знання. 2. Поняття соціальної психології. 3. Об'єкт і предмет соціальної психології. Дискусії з приводу предмета соціальної психології. 4. Виникнення та становлення соціальної психології. <p>Етапи розвитку соціальної психології як науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Соціальна психологія як наука, що вивчає соціальну психіку, або масовидність явища психіки. 6. Зв'язок соціальної психології з іншими науками. Галузі соціальної психології. Місце соціальної психології у системі наукового знання. 7. Предмет соціальної психології як закономірності поведінки та діяльності людей, зумовлені включенням їх до соціальних груп, а також психологічні характеристики цих груп. 8. Методологічні основи соціально-психологічного 	4

	дослідження: загальна методологія, часткова спеціальна методологія, сукупність конкретних методів, методик і процедур. 9. Методи соціальної психології.	
2	Тема 2. Соціально-психологічна характеристика особистості. Соціальний розвиток особистості. Стереотипи розуміння соціального розвитку особистості 1. Поняття «Я-концепції» у психології. 2. Поняття самоефективності та її дослідження А. Бандурою. 3. Локус контрол: концепція екстернальних та інтернальних типів Ю. Роттера. 4. Набута безпорадність як антипод самовизначення. 5. Стереотипи розуміння соціального розвитку людини	4
3	Тема 3. Соціалізація особистості: етапи і механізми 1. Специфіка сучасної соціалізації особистості. 2. Соціалізація особистості: чинники ефективної соціалізації. 3. Вплив ЗМІ на соціалізацію особистості.	4
4	Тема 4. Поняття соціальної ролі у психології. Особливості впливу соціальних ролей на розвиток особистості 1. Аналіз різних психологічних підходів до інтерпретації поняття «соціальна роль». 2. Види соціальних ролей.	4
	Тема 5. Гендер як соціальна стать особистості 1. Міфи і реальність у подоланні гендерних стереотипів 2. Психологічні особливості формування гендерних стереотипів.	4
	Тема 6. Спілкування як соціально-психологічне явище 1. Категорія особистості у психології. 2. Гендерні відмінності у спілкуванні. 3. Поняття комунікативної компетентності особистості.	2
	Тема 7. Комунікативна сторона спілкування 1. Поняття «комунікативного шуму». Його види. 2. Правила етикету, що сприяють конструктивній міжособистісній комунікації.	2
	Тема 8. Інтерактивна сторона спілкування 1. Роль системно-структурної теорії Т. Парсонса у дослідженні проблеми взаємодіяльності?	2

	<p>2. Теорія соціальної взаємодії М. Вебера.</p> <p>3. Теорія трансактного аналізу Е. Берна.</p>	
	<p>Тема 9. Перцептивна сторона спілкування</p> <p>1. Фізіогноміка. Видатні вчені, які причетні до такого роду знань. Місце фізіогноміки в теорії соціальної перцепції.</p> <p>2. Найбільш відомі теорії типологій особистості. Їх зв'язок з дослідженнями зовнішніх ознак особистості.</p>	2
	<p>Тема 10. Визначення та характеристика соціальних груп. Проблематика малої групи в соціальній психології. Великі соціальні групи</p> <p>1. Феномен соціальної групи.</p> <p>2. Соціометрія як метод соціальної психології.</p> <p>3. Поняття лідерства і керівництва у соціальній психології.</p>	2
	<p>Тема 11. Патопсихологія, її предмет, теоретичні основи і актуальні проблеми. Методи патопсихології</p> <p>1. Патопсихологія і медична психологія. Поняття «патопсихологія» і «психопатологія», їх відмінності.</p> <p>2. Вплив різних загальнопсихологічних теорій на становлення патопсихології.</p> <p>3. Вплив психіатричних концепцій на становлення патопсихології.</p>	10
	<p>Тема 12. Проблема психічної норми та патології</p> <p>1. Проблема станів між нормою і патологією.</p> <p>2. Підходи до оцінки поведінкової норми, патології і девіацій.</p> <p>3. Переваги і вади статистичного підходу до оцінки норми. Характеристика норми з погляду функціональних систем.</p>	10
	<p>Тема 13. Основні види порушень психіки та особистості</p> <p>1. Основні критерії диференціації порушень відчуття, сприйняття й уваги. Чинники, що впливають на виникнення цих порушень. Основні методи дослідження порушень уваги, відчуття, сприйняття, працездатності.</p> <p>2. Основні методи дослідження порушень пам'яті, мислення, мовлення.</p> <p>3. Основні методичні прийоми дослідження порушень особистості в патопсихології.</p> <p>4. Методичні можливості вивчення порушень свідомості і самосвідомості.</p>	10
	Разом	60

Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента є формою навчального навантаження, спрямованого на виявлення та розвиток його творчих здібностей, шляхом індивідуального підходу. Індивідуальна робота передбачає виконання студентами індивідуально-дослідного проекту, котрий враховується під час визначення оцінки.

ІНДЗ включає такі завдання:

Завдання 1. Складання та ведення протягом вивчення курсу власного термінологічного словника. У словник заносяться поняття, визначення та терміни з тем, що вивчаються. По завершенню аудиторних занять із курсу буде визначений час для складання ІНДЗ. На цьому занятті студентам слід в усній формі (без допомоги конспекту) продемонструвати знання базових понять і категорій «Соціальної психології та патопсихології».

Методи та засоби навчання

Методами організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів є як традиційні, так і нетрадиційні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним та модульним контролем, виконанням ІНДЗ.

Розподіл балів, які отримують студенти

Під час проведення практичних занять проводиться *поточний контроль* у письмовій формі або усного фронтального опитування.

Залік буде виставлений за умови, що студент успішно виконав усі види навчальної діяльності, передбачені навчальним планом та програмою.

Поточний контроль										Модульний контроль					Загальна кількість балів					
Модуль 1										Модуль2	Модуль 3									
ЗМ1	ЗМ2				ЗМ3				ЗМ4	ЗМ5				ІНДЗ		МК1	МК2	МК3	МК4	МК5
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T	T	T	T								
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	12	12	12	12	12	100

Шкала оцінювання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно (для заліку – зараховано)	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді
Добре (для заліку – зараховано)	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно виправляти допущені помилки, добирати аргументи для підтвердження думок
Задовільно (для заліку – зараховано)	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу (репродуктивний рівень), виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
Незадовільно (для заліку – не зараховано (з можливістю повторного складання))	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів (чи на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів), що становлять незначну частину навчального матеріалу

Методичне забезпечення

1. Мудрик А. Б. Соціально-психологічна діагностика : метод. рек. до самост. та індивід. роботи студ. / уклад. А. Б. Мудрик ; Східноєвропейський нац. ун-т імені Лесі Українки, Ф-т психології, Каф. заг. та соц. психології. – Луцьк : ССНУ ім. Лесі Українки, 2012. – 45 с.
2. Мудрик А. Б. Загальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу/ Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 37 с.
3. Мудрик А. Б. Соціальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу/ Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 44 с.
4. Розвиток лідерських якостей : програма тренінгу/ Алла Богданівна Мудрик, Христина Юріївна Шишкіна. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 120 с.
5. Мудрик А. Б. Соціальна психологія : навч-метод. матеріали до курсу (для спеціальності «Соціальна педагогіка» на базі неповної вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» заочної форми навчання) / Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 44 с.
6. Мудрик А. Б. Виробнича соціально-діагностична практика : робоча програма / Алла Богданівна Мудрик, Тетяна Миколаївна Павлюк, – Луцьк : Вежа–Друк, 2013. – 36 с.

Список джерел

Основна література

1. Андреева Г. М. Социальная психология. / Г. М. Андреева – М. : Аспект Пресс, 1996. – 376 с.
2. Аронсон Э., Уилсон, Эйкерт Р. Социальная психология. Психологические законы поведения человека в социуме. / Э. Аронсон, Уилсон, Р. Эйкерт. – СПб : Прайм Еврознак; М. : Олма-Пресс, 2004. – 280 с.
3. Аронсон Элиот. Общественное животное. Введение в социальную психологию. / Элиот Аронсон – СПб. : Прайм Еврознак, 2006. – 416 с.
4. Балей С. Вибрані праці з соціальної і педагогічної психології. / С. Балей. – Тернопіль, 1995. – 46 с.

5. Гапон Н. Соціальна психологія : Навчальний посібник. / Н. Гапон. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 366 с.
6. Коваленко А. Б., Корнєв М. Н. Соціальна психологія. / А. Б. Коваленко, М. Н. Корнєв – К., 2006. – 280 с.
7. Козляковський П. А. Соціальна психологія : Курс лекцій. Практикум. Хрестоматія. / П. А. Козляковський. – Миколаїв : Вид. держ. ун-т, 2005. – 424 с.
8. Кричевский Р. Л., Дубовская Е. М. Психология малой группы: теоретический и прикладной аспекты. / Р. Л. Кричевский, Е. М. Дубовская. – М. : Междунар. педагогическая академия, 1991. – 240 с.
9. Майерс Дэвид. Социальная психология / Дэвид Майерс. – СПб. : Питер, 1997. – 688 с.
10. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник / В. В. Москаленко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.
11. Ойстер Кэрол. Социальная психология групп. / Кэрол Ойстер – СПб. : Пройм Еврознак; М. : Олма-Пресс, 2004. – 214 с.
12. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – К. : Либідь, 2004 – Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування. – 2004. – 573 с.
13. Реян А. А., Коломинский Я. Л. Социальная педагогическая психология / А. А. Реян, Я. Л. Коломинский. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 416 с.
14. Робер М., Тильман Ф. Психология индивида и группы. / М. Робер, Ф. Тильман – М. : Прогресс, 1998. – 256 с.
15. Семиченко В. А. Психология социальных отношений. / В. А. Семиченко. – К. : Магистр, 1999. – 168 с.
16. Современная зарубежная социальная психология. Тексты. // под ред. Г. М. Андреевой, Н. Н. Богомоловой, Л. А. Петровской. – М : МГУ, 1984. – 254 с.
17. Тейлор Д. Социальная психология. / Д. Тейлор – СПб : Питер, 2004. – 468 с.

Додаткова література

18. Варій М. Й. Соціальна психіка нації. / М. Й. Варій. – Львів : СПОЛОМ, 2002. – 184 с.
19. Говорун Т. В., Кікінежді О. М. Стать та сексуальність: Психологічний ракурс. / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : Нова книга – Богдан, 1999. – 383 с.
20. Джонсон Д. Соціальна психологія. Тренінг міжособистісного спілкування. / Д. Джонсон. – К. : Академія, 2003. – 288 с.
21. Милграм С. Экспериментальная социальная психология. / С. Милграм. – СПб : Питер, 2000. – 400 с.
22. Морено Я.-Л. Социометрия: Экспериментальный подход и наука об обществе. / Я.-Л. Морено. – М. : Академический проект, 2001. – 416 с.
23. Лебон Г. Психология масс. / Г. Лебон. – Мн. : Харвест, М.: АСТ, 2000. – 320 с.
24. Левин К. Разрешение социальных конфликтов. / К. Левин. – СПб. : Речь, 2000. – 408 с.
25. Пайнс Э., Маслач К. Практикум по социальной психологии. / Э. Пайнс, К. Маслач – СПб. : Питер Ком, 2000. – 380 с.
26. Чалдини Р. Социальное влияние. / Р. Чалдини. – СПб. : Питер Ком, 1998. – 338 с.
27. Чалдини Р., Коник Д., Нейберг С. Агрессия: Лидерство. Альтруизм. Конфликт. Группы. / Р. Чалдини, Д. Коник, С. Нейберг – СПб. : Прайм Еврознак, 2002. – 256 с.

Навчально-методичне видання

Алла Богданівна Мудрик

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.010106 – Соціальна педагогіка
(денна форма навчання)

Друкується в авторській редакції

Формат 60x84 1/16. Папір офс. Гарн. Таймс. Друк цифровий.
Обсяг 1,39 ум. друк.арк., 1,14 обл.-вид.арк. Тираж 100 пр.
Зам. 1267. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Бойка, 1, тел. 29-90-65)
Свідоцтво Держ. комітету телебачення і радіомовлення України
ДК № 4039 від 08.04.2011 р.